

Szeresd a betűt! Nézd, mily dacos a »d«,
 s a »t«, aki te vagy, s a bámész, kicsi »ó«...
 A harminckét betűben minden benne van,
 ami erő és szép és ami jó, —
 a munkásmillió!

HANTOS MÁRIA:

EGY ÍRÁSTUDATLANHOZ

Talán, Te többet dolgoztál, mint én
 És időd nem maradt másra,
 Nagy volt a szükség — munka járma —
 Nem tellett írás-olvasásra.

Nagyanyád, apád járt munkába
 S, Te óvtad a testvérsereget,
 És irigyelted a táskával hátán
 Iskolába futó gyermeket.

Pedig ó, de szeretted volna
 Elolvasni egy-egy levelet,
 Vagy egy írás alá odavetni
 Saját kezűleg nevedet.

Ó ne szégyeld, hogy ijúságod
 Nehéz és gondterhes vala.
 Tanulj te most! hisz Tito országában
 Az idősebbeknek is jut iskola.

MUZSLYA

Irta: Lukó András

A kietlen vidéken, melyen áthaládtunk, mint kanyargó szürke szalag, salakkal feltöltött út kígyózik keresztül. Sem jobbról, sem balról az út mentén, elsárgult, ritka fűvön kívül, nem terem egyéb. Nád övezi a láthatár szélét és kövér sás nő a félig kiszáradt mocsarakban. A napperzselt, zombékos táj felett vijjogó réti madarak lebegnek. Síkongásuk megzavarja a lapályra fekiúdt délután csendességét.

Négy-öt kilométer hosszú az út Becskerektől Muzslyáig. Keskeny, az úttól el-eltávolodó ösvény fut a szekérnyomok mellett. Rajta járnak be a városba kora reggeleken a falu dolgozói. De népes a városba vezető út máskor is. Élénk fejkendős lányok és asszonyok sietnek a tikkasztó délutánokon hazafelé. Vasárnapokon pedig, sétáló városiak harangoznak a közelben folyó Béga sárguló töltésén.

A község kis házainak fehér falai, vastag eperfák sötétzöld koronái alól, kivilágítanak az út elé. A hosszú főutca és beléje torkolló szűk mellékutcák kis házaiban, háromezernégyszáz lélek él. Földművelésből, mezőgazdasági munkából és a városi gyárak ipari munkájából élnek. A földművesek sajtát földjeiken boldogulnak, melyek a falutól messze, a Tiszamentén húzódnak el. Magát a községet idegen határ, Becskerek és

Écska földjei ölelik körül. A muzslyaiak földje 5—18 kilométer távolságra van. Az idei termés a szárazság miatt nagyon gyenge: búza 2—3 métermázsza termett hoidanként, a kukorica még ennél is gyengébb lesz. Az idej rossz termés bizony nagy probléma a faluban.

A földnélküli mezőgazdasági munkások másoknak dolgoznak. Agrárérdekelt kevés volt, pedig sok családnak nincs földje. Hatott rájuk az elenséges hírverés. Nem hittek a földosztásban. A már jelentkezők közül is többen lemondtak az igénylésről. »Inkább negyedéből kapálunk másnak« — mondogatták. A községben mindössze 35 családnak osztottak földet. Azóta sokan meggondolták a dolgot, rájöttek, hogy milyen sötét elenség volt az, aki lebeszélte őket a földigénylésről.

A lakosságnak az a része, amely a városba jár be dolgozni, leginkább a gyárakban talált elhelyezést. Ahol nehéz testi munkásra van szükség, mindenütt ott találjuk a barnára égetett, széles mellkasú muzslyvai munkást. A falu ölelterős, izmoskarú munkásai nem kerülnek el a legnehezebb munkát sem. Ott dolgoznak mindenütt, ahol a városi napszámok nem szívesen vállalnak munkát. Élji akaró, dologtól, küzdelemtől vissza nem riadó nép ez, szembezáll a legnehezebb sorssal.

Kubikolásból ma is nyolcvan—száz család keresi kenyerét. Ma is más vidékekre járnak út és töltésépítésre vagy egyéb földmunkákra. Számuk azonban csökken, nem is szívesen hagyják el falujukat.

A muzslyai lakosságon a közeli város hatása alatt mindinkább meg látszik az iparosodás. Az utóbbi időben egyre többen taníttatják fiaikat a városban mesterségre. A fiatalok közül szép számban vannak iparosok. Mások iskoláztatják gyermekeiket, leginkább a gimnáziumba iratják őket, pedig kevesebb költségbe jönne és többet is ígérnek a mezőgazdasági, ipari vagy technikai szakiskolák.

A rossz termés ellenére az adófizetés jól áll a faluban. A falu népe tisztában van hazánk szükségével és figyelemmel kíséri a világ eseményeit is. A kis község lakossága a nyári munkaidőben is naponta 250 Magyar Szó-t olvas, a téli példányszám pedig 300 fölé emelkedik.

A szervezeti élet élénkebb lehetne, különösen a népi ifjúságé. Nyári munkája egyoldalúan testnevelési téren jut kifejezésre, de a sportok közül is csak a labdarúgást űzik tömegesen. Egy labdarúgómérkőzés lázba hozza a falu egész lakosságát. Nagy sokaság nézi vasárnaponként a szépfekvésű futballpályán a labdarúgók játékát és lelkesen biztatják népszerű együttesüket. A szerb lakosú községek labdarúgói szívesen látogatnak el Muzslyára, ahol az egész falu kivonul fogadtatásukra és az ifjúság zenekara köszönti a vendégeket. A játékkeret látogató közönség csendesen viselkedik, csendesebben mint a város közönsége. Ma a ZREN-korszakban ez azonban már nem elég.

Az ifjúsági szervezet bizony nagyon egyoldalúan fejlődik. A testnevelés más ágaival nem foglalkozik, a kulturmunkát elhanyagolja. Tanulni, előadásokat tartani, nevelni a népi ifjúságot pedig nyáron is lehetne. Tudniok kellene a vezetőknek, hogy az általános kultúr színvonal emelése nélkül, még a labdarúgás terén sem állhat be tartós fejlődés.

A községről még sokat lehetne írni. Egyes emberek élelmességéről, ravaszágáról; az asszonynépség szabadszájúságáról, virtuskodásról és időnként a falut izgalomba hozó, leány miatti verekedésekről. Ez azonban már inkább a múlté, a falunak mindig voltak józangondolkozású, haladó szellemű emberei s ma ők vezetik a dolgozó népet a többet isérő jövő felé.

Petrovgrad, 1946 szeptember 4.